

การเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กร โรงเรียนบ้านบึงเนียมบึงไคร่นุ่นท่าหิน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาขอนแก่นเขต 1

การสร้างวัฒนธรรมองค์กร

โรงเรียนบ้านบึงเนียมบึงไคร์นุ่นท่าหิน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๑

การเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรถือเป็นเรื่องจำเป็น และเป็นเรื่องสำคัญที่จะละเลยไม่ได้ เพราะถือเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรให้เจริญเติบโต จะเห็นได้ว่าองค์กรที่มีวัฒนธรรมที่ชัดเจน บุคลากรในองค์กร ทุกคนรับรู้รับทราบ เข้าใจเข้าถึง และ แสดงพฤติกรรมที่บ่งบอกความเป็นตัวตนขององค์กรนั้นๆ เป็นแนวปฏิบัติ จนเป็นนิสัย เกิดความรัก สามัคคี จะทำให้องค์กรดังกล่าว ยืนหยัด กระแส ความนิยมและรักษาความมีเสถียรภาพ ขององค์กร ได้อย่างยั่งยืนสืบไปโดยไม่มีผลกับการเปลี่ยนแปลงของบุคคลที่เข้ามาหรือย้ายออกไป

โรงเรียนบ้านบึงเนียมบึงไคร์นุ่นท่าหิน ได้กำหนดวัฒนธรรมองค์กร คือ สุภาพอ่อนน้อม ยิ้มไหว้ทักทายกัน แต่งกายดี มี มารยาท บนพื้นฐานวิถีไทย ค่านิยมองค์กร Responsibility = ความรับผิดชอบต่อสังคม Success = ความสำเร็จ Belive = ความเชื่อมั่นในการบริหารจัดการ นอกจากนี้ยังจัดกิจกรรม ประชุม อบรม สัมมนา เพื่อเปิดกว้างในการรับความคิดเห็นของบุคลากร เพื่อ นำมาปรับปรุงและพัฒนาโรงเรียน มีการนิเทศจากผู้เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง เพื่อนครู หัวหน้างาน เป็นต้น ให้ขวัญและกำลังใจแก่บุคลากรอย่าง สม่าเสมอ ส่งเสริมการทำงานเป็นทีมและเรียนรู้วัฒนธรรมองค์กร ส่งเสริมพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถ และ ปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูตลอดจนเชิญบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโรงเรียน ได้แก่ ผู้ปกครอง ศิษย์เก่า และ ชุมชนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน โดยมีการทบทวนความเหมาะสมและความต้องการตามที่ โรงเรียน ได้กำหนดไว้ในวิสัยทัศน์และพันธกิจของโรงเรียน

รูปแบบของวัฒนธรรมองค์กรโรงเรียนบ้านบึงเนียมบึงไคร์นุ่นท่าหิน

ได้มีการเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรเพื่อเป็นค่านิยมที่ดีงามและกำหนด คู่คนรุ่นใหม่ อย่างยั่งยืน สอดคล้องกับวิสัยทัศน์พันธกิจ เป้าประสงค์ของ โรงเรียน โดยมีการส่งเสริม สร้างวัฒนธรรม องค์กรด้วย การสื่อสารในวงกว้างส่งผลให้เกิดการดำเนินงานที่ดี บุคลากรมีความผูกพันกับโรงเรียน และทำให้เกิด การร่วมมือ

ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ จนเกิดเป็นวัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียน ถ้ายทอด และ ถือปฏิบัติกัน มา จนปัจจุบัน ได้แก่

๑. การบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยกำหนดการประชุมฝ่ายบริหารคณะกรรมการบริหารกลุ่มต่างๆ ทุก วันพุธ ประชุมครุประจำ เดือนสัปดาห์ที่ ๑ ของเดือนเพื่อรับฟังความคิดเห็น และ ข้อเสนอแนะในการดำเนินงาน ต่างๆ เพื่อนำมาสู่การ พัฒนาโรงเรียน

๒. การสื่อสารที่เป็นรูปแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ทางโรงเรียนบ้านบึงเนียมบึงไคร์นุ่นทำ หิน ได้ใช้ช่องทางในการ สื่อสารทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ เช่น การสร้างกลุ่ม Line / FaceBook และ Web Site ของโรงเรียน ขึ้น เพื่อใช้ในการแจ้ง สื่อสาร ส่งข่าว ประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่างๆ โดยเปิดโอกาสใน การสื่อสาร ให้บุคลากรทุกคน อ่านและ แสดงความคิดเห็น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ และให้เกิดความรวดเร็วใน การปฏิบัติงาน

๓. ผู้บังคับบัญชารับฟังความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยกัลยาณมิตร (ชวนคิด ร่วมทำ)

๔. ทำงานแบบพี่สอนน้อง (นิเทศภายในแบบ คู่ Buddy หรือ แบบคู่สัญญา)

๕. อัตลักษณ์ของครูนักเรียน โรงเรียนบ้านบึงเนียมบึงไคร์นุ่นทำหิน “ไหว้สวย รวยเสน่ห์” หมายถึง ความสุภาพอ่อนน้อม เคารพผู้ใหญ่การยิ้มไหว้ทักทายกัน ระหว่างบุคลากรด้วยกันและนักเรียน

เครื่องมือที่นำใช้ในการเสริมสร้างวัฒนธรรม

๑. การมีส่วนร่วม (Participation) การที่จะนำพาองค์กรให้มีวัฒนธรรมที่เด่นชัดไปสู่ความยั่งยืน ได้นั้น การมีส่วนร่วมในองค์กร ของ บุคลากรทุกคนตั้งแต่ผู้อำนวยการ โรงเรียน หัวหน้างาน จนถึงครูและบุคลากร ทางการศึกษา ลูกจ้าง ทุกคน ล้วน แล้วแต่มีความสำคัญและความจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะหากขาดซึ่งความร่วมมือ จากทุกฝ่าย และ ขาดซึ่งความรักใน องค์กรแล้ว ก็ยากที่จะพาองค์กร/โรงเรียน ไปสู่ความยั่งยืน ความยั่งยืน

๒. การเปิดใจกว้าง (Openness / Candor) สิ่งจำเป็นอีกประการหนึ่งในการเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กร ให้แข็งแกร่ง นั่นคือการมีบุคลากรที่มี ทศนคติในการเปิดใจกว้าง ยอมรับความเปลี่ยนแปลง และพร้อมจะ ยอมรับสิ่งใหม่ๆหรือสิ่งที่ เป็นนโยบายของ องค์กร ไปปฏิบัติอย่างจริงจัง และหากมองในมุมกลับกัน หาก องค์กร มีบุคลากรที่ปิดกั้น หรือไม่ยอมรับการ เปลี่ยนแปลงใดๆเป็นประชากรส่วนใหญ่ในองค์กร ก็สามารถ ทำนายได้เลยว่า องค์กรนั้น ยากที่จะเป็นองค์กรแห่ง ความยั่งยืน เพราะต่างคนต่างก็เป็นตัวของตัวเอง ไม่

สามารถบ่งชี้ได้ว่าวัฒนธรรมองค์กร ที่แท้จริงคืออะไร ซึ่งจะ ส่งผลต่อภาพลักษณ์ของนักเรียนหรือ บุคคลภายนอกที่มองเข้ามายังองค์กรนั้นๆ

๓. ความไว้วางใจเชื่อใจ และการยอมรับ (Trust and Respect) ในการขับเคลื่อนองค์กรสู่ความยั่งยืน จำเป็นต้องมีความไว้วางใจเชื่อใจ และยอมรับซึ่งกันและกัน นั่นก็คือการยอมรับในตัวผู้นำ และบุคลากรในองค์กร หรือในโรงเรียนด้วยตนเอง โดยเชื่อว่าทุกคนมีความสามารถ พร้อมทั้งจะทำงานและเรียนรู้งาน ได้ ทุกคนพร้อมที่จะให้ความร่วมมือ ยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งและช่วยกันทำงาน เพื่อไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ จนเกิดเป็นความ เชื่อมั่นและความยั่งยืนขององค์กรได้

๔. ข้อผูกพันหรือพันธะสัญญา (Commitment) การจะเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรอย่างยั่งยืนนั้น ทุกคนทุกระดับในองค์กรต้องมีข้อผูกพัน หรือพันธะสัญญาร่วมกันทุกคนที่จะมุ่งมั่น ไปสู่เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ ของการทำงานระหว่างผู้บริหาร หรือ ผู้บังคับบัญชา กับครูและบุคลากรทางการศึกษา และลูกจ้างทุกคน เพื่อเป็นข้อผูกมัดที่ว่าทุกคนต้องไม่ล้มเลิก ข้อ ผูกพันหรือพันธะสัญญาดังกล่าว ซึ่งสิ่งนี้อาจจะออกมาในรูปของ นโยบายขององค์กร แต่สิ่งหนึ่งซึ่งเป็นสิ่งสำคัญ ใน ยุคปัจจุบันในการบริหารองค์กรอย่างยั่งยืนนั้นคือ “สัญญาใจ หรือพันธะสัญญาทางใจ” หากพันธะสัญญา ดังกล่าว ได้เกิดขึ้นในใจของบุคลากรในองค์กรทุกคน โอกาสใน ความสำเร็จของการเป็นองค์กรแห่งความยั่งยืนได้ อย่าง แน่นนอน

๕. ปรนิธานในการขจัดข้อขัดแย้ง (Conflict Resolution) ไม่ว่าจะเป็ดยุคอดีต ปัจจุบัน หรือยุคอนาคตก็ตาม ความขัดแย้งในองค์กรหรือในสังคมก็ยังคง เป็นอุปสรรคประการหนึ่ง ในการนำพาองค์กรให้ฝ่าฟันมรสุม ลูกนี้ให้ผ่านพ้นเพื่อไปพบกับความสำเร็จ ในการ เป็น องค์กรที่มีวัฒนธรรมแห่งความยั่งยืนได้ยาก ดังนั้น ผู้บริหารและบุคลากรทุกคนจะต้องร่วมแรงร่วมใจ และร่วมด้วย ช่วยกันที่จะขจัดปัดเป่าความขัดแย้งที่มีอยู่ใน ทุกหนทุกแห่งองค์กรให้กลับกลายมาเป็นพลังแห่งความ คิด สร้างสรรค์หรือในความคิดเห็นต่างแต่ไม่แตกแยก หรือแตกความสามัคคี เพราะไม่มีความสำเร็จใดๆที่ขาด องค์ประกอบของความรักความปรารถนาดีหรือความ สามัคคีของคน ในองค์กรหรือในสังคมไปได้

๖. ความเป็นเอกฉันท์หรือฉันทามติ(Consensus) ปัจจัยข้อนี้เกี่ยวเนื่องกับปัจจัยแห่งความขัดแย้ง กล่าวคือ เมื่อผู้บริหารสามารถขจัดความขัดแย้ง หรือเปลี่ยนความขัดแย้งให้เป็นความคิดที่สร้างสรรค์ให้เกิดขึ้น ภายในองค์กรได้แล้วนั้น ความเป็นเอกฉันท์ หรือ ฉันทามติต่างๆ ก็จะเกิดขึ้นติดตามมาทันที ทำให้การบริหาร จัดการภายในองค์กร ที่เกิดการเสริมสร้าง วัฒนธรรม องค์กรเป็นไปอย่างง่ายดายหรือมีข้อ โต้แย้งน้อยมาก เพราะ

บุคลากรส่วนใหญ่ในองค์กร เห็นชอบ และพูดเป็นเสียง เดียวกันหรือปฏิบัติในแบบอย่างเดียวกัน หากใครที่ไม่ปฏิบัติตามก็ย่อมจะกลายเป็นแกะดำ ในองค์กรได้

๙. การตัดสินใจ (Decision Making) คำว่า “การตัดสินใจ” ในความหมายของการเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรนั้น หมายถึง การที่ ผู้บริหารกล้าที่จะบอกกับบุคลากรทุกคน กล้าที่จะแสดงพฤติกรรมต้นแบบ ให้กับบุคลากรในองค์กรได้เห็นเป็น แบบอย่าง มิใช่เพียงแถลงเป็นนโยบายเท่านั้น รวมไปถึงการกล้าที่จะตัดสินใจพิจารณาบริหารจัดการ กับบุคลากร ซึ่งไม่ปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับวัฒนธรรมองค์กรที่ทุกคน ได้มุ่งมั่นทุ่มเทในการแสดงพฤติกรรมให้สอดคล้องกับ วัฒนธรรมขององค์กรที่ปฏิบัติสืบต่อกันมา

๑๐. การร่วมมือร่วมพลัง (Collaboration) เมื่อทุกคนรับรู้ รับทราบเป้าหมายแล้ว สิ่งสำคัญในการนำไปสู่ความสำเร็จก็คือการลงมือปฏิบัติ เมื่อทุกคนร่วมมือกัน งานก็จะสำเร็จเป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้สูงสุดเสมอ แม้กระทั่งมดตัวเล็กๆ หากรวมพลังกัน หรือผนึกพลังกันหลายๆตัว ก็สามารถที่จะยกอาหารชิ้นใหญ่ๆกลับไปยังรังของมันได้

๑๑. จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ (Goal and Objective) องค์กรใดที่มีจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนในการกำหนดแนวทางหรือทิศทางใน การ บริหารองค์กรก็ย่อมจะทำความฝันหรือวิสัยทัศน์ (Vision) ของตนให้ประสบความสำเร็จได้ตั้งใจ มุ่งมั่น ทุก ประการ การเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรก็เช่นกันต้องมีการกำหนดจุดมุ่งหมาย และวัตถุประสงค์ ที่ชัดเจน ซึ่งรวม ไปถึงการสื่อสารและกิจกรรมที่ต่อเนื่องภายในองค์กรด้วย เพราะมีฉะนั้นแล้ว ก็จะเสมือน กับการเดินป่าที่ไม่มีเข็ม ทิศย่อมหาทางออกหรือหลุดพ้นจากพัยอันตรายหรืออุปสรรคที่เกิดขึ้นในป่าไปได้

๑๒. การเปลี่ยนแปลงและการพัฒนา (Change and Development) องค์กรย่อมที่จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาต่อไปตามกาลเวลาที่เปลี่ยนแปลงไปตามยุค เศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป เพราะฉะนั้นผู้บริหารที่ต้องการจะเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กร ก็จะต้องปรับเปลี่ยน รูปแบบ พัฒนาการบริหารงานภายในองค์กรและการบริหาร “บุคลากร” หรือ “คน”ในองค์กร ให้มีองค์ประกอบ ครบทั้ง ๕ ประการ ดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น จึงจะถือได้ว่าท่านบริหารองค์กร/โรงเรียนมาในแนวทางที่ถูกต้อง และ เหมาะสมกับคำว่าองค์กรแห่งความยั่งยืน (Sustainable Organization)